

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 12C/55/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2511209397
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Terézia Mecelová
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2015:2511209397.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany sudkyňou JUDr. Teréziou Mecelovou v právnej veci žalobkyne Intrum Justitia Slovakia s.r.o., Karadžičova 8, Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpenej JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Karadžičova 8, Bratislava, proti žalovanej R. Ž., K.. XX.XX.XXXX, I. O. Z., toho času pobyťom na neznámom mieste, zastúpená opatrovníčkou Slávkou Baričovou, tajomníčkou Okresného súdu Piešťany, o zaplatenie 181,14 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu v celom rozsahu zamieťa.

Žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa žalobou podanou na súd 19.07.2011 domáhala voči žalovanej zaplatenia 181,14 eur s príslušenstvom. Uviedla, že právna predchodkyňa žalobkyne spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. poskytla žalovanej úver na základe zmluvy z 08.01.2007 vo výške 205,40 eur. Žalovaná mala poskytnutý úver splácať formou pravidelných mesačných splátok vo výške 27,38 eur s dátumom splatnosti poslednej splátky 20.07.2007. Žalovaná svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas nesplnila a s úhradou splátok sa dostala do omeškania. Žalovaná suma pozostáva z istiny 164,68 eur a zmluvnej pokuty v sume 16,46 eur. Pohľadávka, ktorá je predmetom tohto konania bola na žalobkyňu postúpená zmluvou o postúpení pohľadávok z 13.12.2010.

Žalovanej bola pre toto konanie uznesením tunajšieho súdu zo 29.01.2013 č. k. 12C/55/2012-57 ustanovená opatrovníčka Slávka Baričová, tajomníčka Okresného súdu Piešťany, nakoľko pobyť žalovanej nie je známy (§ 29 ods. 2 a 6 O.s.p.).

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p., pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O.s.p., ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1.000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Podľa § 156 ods. 3 O.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

bez nariadenia na úradnej tabuli

Súd prejednal vec v zmysle § 115a ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania, nakoľko ide o drobný spor. Súd zo zmluvy o úvere z 08.01.2007, všeobecných obchodných podmienok, zmluvy o postúpení pohľadávok z 13.12.2010, podaní žalobkyne zo 14.05.2012, 27.03.2013, ako i ostatného obsahu spisu zistil nasledovný skutkový stav veci.

Žalovaná uzavrela 08.01.2007 zmluvu o úvere, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver na kúpu spotrebného tovaru, kúpna cena tovaru 5.490,- Sk, akontácia 1.238,- Sk, celková suma pôžičky 6.188,- Sk, pôžička 4.252,- Sk. Žalovaná sa zaviazala splatiť úver v 6 mesačných splátkach po 27,38 eur (825,- Sk) s dátumom splatnosti poslednej splátky 20.07.2007. Podľa čl. 12 bod 2 všeobecných podmienok k zmluve, spoločnosť je oprávnená požadovať od klienta zmluvnú pokutu v prípade, ak sa klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivej splátky. V 30. deň po dobe splatnosti je klient povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžnej splátky. V tento deň sa zmluvná pokuta stáva aj splatnou.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Obchodný zákonník“) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len zákon č. 634/1992 Zb.), na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti, b) predávajúcim podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby.

Podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb., spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom ku dňu podpisu zmluvy) ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 100 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka, koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. Ak nie je takýto deň v poslednom mesiaci, pripadne koniec lehoty na jeho posledný deň.

Podľa § 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak posledný deň lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa znení účinnom v čase rozhodovania súdu, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Súd mal za preukázané, že právny vzťah medzi účastníkmi konania (resp. ich právnymi predchodcami), ktorý je založený zmluvou o úvere (napriek označeniu zmluva o pôžičke, ktorá je zmluvou reálnou; navyše aj vo všeobecných podmienkach bod 15.8 je uvedené, že zmluva obsahuje zmluvné typy: a/ úverová zmluva podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a podporne podľa Obchodného zákonníka, b/ kúpna zmluva podľa Občianskeho zákonníka), je vzťahom spotrebiteľským, keďže právna predchodkyňa žalobkyne pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, zatiaľ čo žalovaná nie, pričom z obsahu a formy zmluvy vyplýva, že ide o tzv. typovú (formulárovú) zmluvu, ktorú dodávateľ používa vo viacerých prípadoch a ktorej podstatný obsah spotrebiteľ (žalovaná) neovplyvňuje.

Súd predtým, ako pristúpil ku skúmaniu opodstatnenosti samotného nároku žalobkyne, zaoberal sa otázkou premlčania (§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z.). Zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní premlčanie vzhľadom na to, že v prípade premlčania takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

Pre úplnosť sa uvádza, čo sa týka § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., ide o výnimku z ustanovenia § 100 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa bolo zavedené zákonom č. 102/2014 Z. z. s účinnosťou od 01.05.2014, pričom vo vzťahu k nemu neboli prijaté žiadne prechodné ustanovenia. Uvedené ustanovenie je ustanovením procesným (porovnaj napr. aj rozsudok Krajského súdu v Trnave z 30.09.2014 sp. zn. 26Co/30/2013, rozsudok Krajského súdu v Trnave z 19.08.2014 sp. zn. 9Co/295/2013, rozsudok Krajského súdu v Trnave z 22.10.2014 sp. zn. 11Co/377/2013, rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26.01.2015 sp. zn. 11Co/427/2014, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 11.12.2014 sp. zn. 4Co/134/2013), keď orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (tým aj súdu) ukladá povinnosť prihliadať na premlčanie aj bez námietky premlčania vznesenej spotrebiteľom. Vzhľadom na procesný charakter tohto ustanovenia a absentujúce prechodné ustanovenia konajúci súd je povinný aplikovať toto ustanovenie a prihliadať na premlčanie ex offa (aj bez námietky).

Procesná norma bez ohľadu na mieru legislatívneho vyjadrenia tohto pravidla pôsobí odo dňa nadobudnutia svojej účinnosti na všetky „živé“ spory (a iné právne veci) prebiehajúce na súdoch. Inak povedané, z mlčania zákonodarcu v prípade procesných noriem možno bez problémov vyvodit' pravidlo o časovej pôsobnosti procesnej normy, pretože proste pôsobí v čase „dopredu“.

Kto márne nechá uplynúť premlčaciu lehotu (ktorej dĺžka ani režim sa nijako novou úpravou nemenili), jeho právo sa už o zložku právneho nároku oslabilo, hoci podmienene (úplne až účinným „dokonaním“ premlčania v súdnom konaní), no podstatné je, že žiadne právo týmto za účinnosti starej právnej úpravy nenadobudol, a nebola porušená jeho dôvera v právo, pretože podľa zásady vigilanti bus iura scripta sunt tento subjekt musel počítať s tým, že svoje právo stratí, a to výlučne dôsledkom svojej nedbanlivosti (Doc. JUDr. Marek Števec, PhD.: Zákon a sudcovia, K výkladu ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa).

Pokiaľ ide o ustálenie, či v danej veci sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka (pretože je nepochybné, že úver je absolútnym obchodom a súd toto nepochybňuje), súd uvádza nasledovné.

Za stavu dualistickej právnej úpravy (dvojaká právna úprava rovnakých inštitútov súkromného práva) je plošné vylúčenie občianskoprávnej úpravy inštitútov súkromného práva a naopak paušalizovanie obchodného práva typického predovšetkým pre podnikateľskú sféru nenáležité. Presadzovanie obchodného práva na inštitúty upravené v kódexe o občianskych právach len s poukazom na argumentáciu o úveroch ako absolútnych obchodoch je argumentačne zjednodušené. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dualistická právna úprava uznania dlhu, zmluvných pokút, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.). Uprednostnenie obchodného práva pred ustanoveniami kódexu o občianskych právach má pre spotrebiteľov diametrálne odlišné negatívne následky. Za nedostatočný na presadenie obchodného práva považuje súd aj argument, že rovnaká právna úprava dopadá na obidve strany zmluvného vzťahu. Súd poznamenáva, že aj právna úprava v Občianskom zákonníku dopadá na obidve strany v súlade s princípom rovnosti, a nemožno prehliadnuť pritom fakt, že sú to predovšetkým dodávateľia, ktorí uplatňujú práva na súde. Spory iniciované spotrebiteľmi sú len veľmi zriedkavé, a preto argument o obchodnom práve a rovnosti „pre všetkých“ je objektívne značne relativizovaný (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 19.11.2013 sp. zn. 6Co/2/2013).

Je zrejmé, že všeobecná premlčacia doba v Obchodnom zákonníku je o jeden rok dlhšia (4 roky), ako premlčacia doba v Občianskom zákonníku (3 roky). Zároveň je nepochybné, že v danej veci je pre žalovanú ako spotrebiteľa priaznivejšie, keď súd aplikuje ustanovenie zákona, ktoré upravuje kratšiu premlčaciu dobu, t.j. ustanovenia Občianskeho zákonníka. Nepredlžuje sa tým stav právnej neistoty.

Súd považuje ustanovenia o premlčaní v zmysle Občianskeho zákonníka za priaznivejšie pre spotrebiteľa aj z nasledovných dôvodov.

V zmysle § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka (spočívanie a pretrhnutie premlčacej doby), ak dlžník plní čiastočne svoj záväzok, má toto plnenie účinky uznania zvyšku dlhu, ak možno usudzovať, že plnením dlžník uznáva aj zvyšok záväzku. Z tohto ustanovenia Obchodného zákonníka je zrejmé, že v prípade čiastočného plnenia záväzku platí, že dôjde k uznaniu zvyšku dlhu a teda k pretrhnutiu premlčacej doby, čo spôsobí začatie plynutia novej premlčacej doby. Ďalej Obchodný zákonník upravuje v § 407 ods. 2, že platenie úrokov sa považuje za uznanie záväzku ohľadne sumy, z ktorej sa úroky platia. Takéto ustanovenia Občiansky zákonník neobsahuje.

Aj tu teda možno vidieť podstatný rozdiel v dopade právnej úpravy o premlčaní obsiahnutej v Obchodnom zákonníku, a nepriaznivejšieho právneho následku na spotrebiteľa oproti právnej úprave premlčania v Občianskom zákonníku, ktorá takéto ustanovenie (vyššie uvedené) o pretrhnutí premlčacej doby neobsahuje. Je logické, keď súd pripustí aplikáciu premlčania toho ktorého kódexu ako celku, pričom pri zohľadnení vyššie uvedených následkov, je potrebné konštatovať, že úprava premlčania ako celok je pre spotrebiteľa priaznivejšia podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Táto je totiž „citlivejšia“.

Takýto výklad (použitie občianskoprávnej premlčacej doby v absolútnych obchodno-právnych zmluvách majúcich spotrebiteľský charakter) nepriamo odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí z 19.06.2013 sp. zn. I. ÚS 402/2013.

V danej veci je zrejmé, že posledná splátka úveru bola splatná 20.07.2007. Zmluvná pokuta sa stala splatnou v zmysle čl. 12 bod 12 všeobecných podmienok 19.08.2007, trojročná premlčacia doba plynula pri istine od 20.07.2007 a uplynula 20.07.2010 (utorok) a pri zmluvnej pokute od 19.08.2007 a uplynula 19.08.2010 (štvrtok). Žaloba bola podaná na súd až 19.07.2011, čo je po uplynutí premlčacej doby. Premlčanie sa týka aj úrokov z omeškania /povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu (záväzku) nevzniká samostatne (nanovo) za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením tohto záväzku; týmto dňom začína u tohto práva plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí ako celok; porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave z 26.11.2014 sp. zn. 24Co/93/2014/.

Súd s poukazom na uvedené návrh zamietol.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a konštatoval, že žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobkyni, ktorá v konaní úspech nemala. Súd však žalovanej náhradu trov konania nepriznal, nakoľko nepodala návrh na ich priznanie, navyše jej v tomto konaní ani žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia

jeho písomného vyhotovenia, prostredníctvom podpísaného súdu, ku Krajskému súdu v Trnave, dvojmo.

Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1, veta prvá O.s.p.). Odvolanie musí mať náležitosti požadované ustanovením § 42 ods. 3 O.s.p., tzn. musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, označenie účastníkov konania, prípadne ich zástupcov, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. a/ až f/ O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 a ak ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 205a ods. 1 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.